

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 295/2020
23.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Пешић, адвокат из ..., против туженог Привредног друштва "Securitas services" д.о.о, Нови Београд, чији је пуномоћник Реља Здравковић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2416/2019 од 15.11.2019. године, у седници већа одржаној дана 23.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2416/2019 од 15.11.2019. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2416/2019 од 15.11.2019. године, ставом првим изреке одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Нишу П1 506/17 од 22.05.2019. године, исправљена решењем истог суда П1 506/2017 од 04.10.2019. године, којом је одбијен, као неоснован, тужбени захтев да се поништи, као незаконито, решење туженог о отказу уговора о раду бр. 14700 од 31.12.2016. године, да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад и призна му сва права из радног односа у складу са законом, као и да му надокнади трошкове поступка и обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 137.700,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на оставле битне повреде одредаба парничног поступка, због којих се ревизија може изјавити, се наводима ревизије одређено не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је по основу уговора о раду од 01.08.2010. године био у радном односу код туженог на пословима ... у Сектору ..., са другим степеном стручне спреме.

Након ступања на снагу Закона о приватном обезбеђењу („Службени гласник РС број 104/13 и 42/15), тужени је тужиоцу 13.01.2016. године доставио обавештење од 30.12.2015. године у вези потребе похађања стручне обуке, полагања стручног испита и поседовања лиценце за вршење послова приватног обезбеђења издате од стране Министарства унутрашњих послова у смислу члана 8. закона, као и да ће запосленима који на дан 01.01.2017. године не буду поседовали лиценцу по сили закона престати радни однос. У обавештењу је наведена и процедура у вези са подношењем захтева запосленог за похађање стручне обуке и сношења трошкова похађања стручне обуке, потребна документација која се мора приложити, као и захтев за уплату трошкова организовања и спровођења стручног испита.

Тужени је донео Правилник о упућивању запослених на стручну обуку и регулисању сношења трошкова похађања стручне обуке и полагања стручног испита за вршење послова приватног обезбеђења од 18.12.2015. године којим је прописано да ће почев од 01.01.2017. године сви запослени који обављају послове обезбеђења моћи да обављају ове послове у случају испуњавања услова у погледу стручне обуке и положеног стручног испита тј добијене лиценце за вршење ових послова. Чланом 7. Правилника је прописано да ће послодавац омогућити запосленом да похађа стручну обуку само уколико испуњава услове за добијање одређене лиценце за вршење послова приватног обезбеђења који су тим чланом прописани. Чланом 8. Правилника је предвиђено да је запослени који жели да похађа стручну обуку дужан да најкасније до 30.07.2016. године поднесе захтев за упућивање на похађање стручне обуке и достаи потребну документацију о испуњености потребних услова. Чланом 19. Правилника је прописано да је запослени дужан да најкасније до 01.12.2016. године достави послодавцу лиценцу за вршење послова приватног обезбеђења, коју издаје Министарство унутрашњих послова у складу са Законом о приватном обезбеђењу. Правилник је оглашен на огласној табли туженог 18.12.2015. године, а ступио је на снагу осмог дана од објављивања на огласној табли туженог, у складу са одредбом члана 23. Правилника.

Тужилац, иако је упознат са потребом похађања стручне обуке, полагањем стручног испита и поседовањем лиценце за даље обављање послова обезбеђења је самоиницијативно одбио обуку и право на стицање лиценце, сматрајући да ће са другим степеном стручне спреме који поседује бити премештен на радно место хигијеничара, али му то није понуђено. Радна места хигијенско-техничких услуга код

туженог су попуњена потребним бројем извршилаца, због чега тужилац није могао да буде распоређен на ове послове.

Побијаним решењем тужиоцу је са 31.12.2016. године по сили закона отказан уговор о раду, због неиспуњавања неопходних услова за послове приватног обезбеђења на којима је до тада радио, у виду лиценце прописане императивним одребама Закона о приватном обезбеђењу.

Полазећи од утврђених чињеница, правилно је другостепени суд оценио да су испуњени законски услови прописани чланом 179. став 1. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС бр. 24/05...75/14) за отказ тужиоцу уговора о раду због чега је неоснован захтев за поништај побијаног решења и враћање тужиоца на рад, јер тужилац не испуњава неопходне услове у погледу стручне спреме и лиценце за обављање послова његовог радног места.

Неосновани су наводи ревизије да је на утврђено чињенично стање погрешно примењено материјално право.

Чланом 179. став 1. тачка 1. Закона о раду, важећег у време доношења побијаног решења, прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог и његово понашање и то ако не остварује резултате рада или нема потребна знања и способности за обављање послова на којима ради.

Чланом 180а истог закона је прописано послодавац може запосленом из члана 179. став 1. тачка 1. овог закона да откаже уговор о раду ако му је претходно дао писано обавештење у вези са недостацима у његовом раду, упутствима и примереним роком за побољшање рада, а запослени не побољша рад у остављеном року.

Према одредбама Закона о приватном обезбеђењу („Службени гласник РС број 104/13 и 42/15) законски услов за обављање послова приватног обезбеђења, на којима је у Сектору ..., до тада тужилац радио, је поседовање лиценце за вршење ових послова издате од стране Министарства унутрашњих послова. Правилник туженог о упућивању запослених на стручну обуку и регулисању сношења трошкова похађања стручне обуке и полагања стручног испита за вршење послова приватног обезбеђења од 18.12.2015. године је усклађен са Законом о приватном обезбеђењу, тако што је предвидео да су запослени дужни да најкасније до 01.12.2016. године доставе послодавцу лиценцу за вршење послова приватног обезбеђења, као услов за обављање послова тужиоцевог радног места, као и да ће запосленима који на дан 01.01.2017. године не буду поседовали лиценцу по сили закона престати радни однос

Како тужилац није поднео захтев за похађање стручне обуке и полагање стручног испита, самим тим по истеку одређених рокова није поседовао потребну лиценцу, као законски услов за обављање послова његовог радног места, тужени му је у законитом поступку побијаним решењем отказао уговор о раду, јер нема потребна знања и способности за обављање послова на којима је до тада радио.

Супротно наводима ревизије, обавештење туженог од 30.12.2015. године по својој садржини и правном дејству има карактер обавештења у вези са недостацима у

тужиочевом раду, упутствима и примереним роком за побољшање рада, па како тужилац у остављеном року није испунио тражени услов у погледу лиценце за обављање послова на које је распоређен, по сили закона је наступио отказни разлог у смислу члана 179. став 1. тачка 1. и члана 180а Закона о раду. Отказни разлог односи се на непостојање потребних знања и способности за обављање послова на којима тужилац ради, а тај недостатак који представља истовремено законски услов за обављање послова његовог радног места у виду положеног стручног испита и поседовања лиценце, тужилац није испунио ни истеком дужег примереног рока у којем је то могао учинити, и то у периоду од ступања на снагу до дана почетка примене Закона о приватном обезбеђењу. Због наведеног није основан навод ревизије да је тужени у смислу члана 189. Закона о раду био у обавези да тужиоцу остави примерени отказни рок од дана достављања решења отказа о раду.

Поред наведеног, у конкретном случају ради се престанку радног односа по сили закона због неиспуњења услова за рад прописаних Законом о приватном обезбеђењу као *lex specialis*, а не како то у ревизији истиче о престанку радног односа из члана 176. став 1. тачка 2. Закона о раду, по коме радни однос престаје ако правноснажном судском одлуком или одлуком другог органа запосленом буде забрањено да обавља одређене послове, а не може да му се обезбеди обављање других послова. Због природе делатности туженог, законодавац је посебним законом прописао услове пријема запослених у радни однос односно даљег обављања послова на местима обезбеђења на којима су до тада запслени радили, па је за престанак радног односа по сили закона из разлога прописаног чланом 179. став 1. тачка 1. Закона о раду довољно неиспуњавање одређених услова, у конкретном случају поседовање лиценце. Због тога, супротно наводима ревизије, тужени као послодавац није био у обавези да пре доношења решења о престанку радног односа предузме мере у циљу обезбеђења тужиоцу обављања других послова, а наводима ревизије којима се указује на постојање слободних радних места код туженог на које је тужилац могао бити распоређен се заправо оспорава правилност утврђеног чињеничног стања, које се ревизијом не може побијати у смислу 407. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Туженом не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за одлучивање у ревизијском поступку, због чега је, применом члана 165. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић